

۲۰۰۹/۰۹/۰۸ م

ژباړن: سراج الحق بېرک زى خدران
د شپيگل آن لاین څخه ژباړه

د افغانستان جگړه

يوه لويه تير وتنه، يوه جدي پېښه، يو ستر ناوړين

د تيلو پر ټانکرو هوايي بريد دالمان دفاع وزير يې دفاع ته وتمبوه

د المان پوځ له هغه ورسته په نړيواله کچه دکوتنيونو لاندې راغې کله چې دوی په افغانستان کې د ناټو څخه هوايي بريد غوښتنه وکړه. د المان په دننه کې هم سختو نيوکو شکل اخيستي دی. اپوزسيون، دفاع وزير يونگ په دغه خونړي پېښه کې چې ډير خلک په کې وژل شوي دي گرم بولي. ځکه د کندوز په پېښه کې عام وگړي وژل شوي.

کندوز برلين ..

دالمان پوځ ناټو ملگري د خپل خان پر وړاندې هغه مهال ودرول ، کله چې په هوايي بريد کې لسگونه کسان ووژل شول. د فرانسې د بهرنیو چارو وزير بناغلي برنارد کوچنر دغه هوايي بريد يوه لويه تېروتنه وبلله. په افغانستان کې د ناټو او امریکايي ځواکونو عمومي قومندان سټېلي مک کرسټل هم د پېښې سيمې ته ورغې او د پېښې له قربانيانو سره وکتل، ده هم ومنل چې دې پېښه کې ملکيان ټپيان شوي دي.

مک کرسټل په کندوز کې ډلېزو رسنيو کانفرانس ته د يوې جدي پېښې خبر ورکړ. ده زياته کره چې دا پېښه زموږ لپاره يوه آزمېښه ده، ناټو بايد وښيي چې موږ د افغانانو د ژوند د ساتلو جوگه يو. ما ته دا ډيره مهمه ده چې موږ دا په ريښتيا کې هم ثابتې کړو. ديو قوماندان په حيث ماته دافغانانو ساتلو او ژغورنې نه بل هيڅ شی مهم نه دی . مک کرسټل دښنه په ورځ د کندوز هغه سيمې ته ورغې چې هوايي بريد پرې شوي وو، ده غوښتل چې خپله پېښه وگوري ورسره يې له يو سيمه يزه روغتون څخه هم ليدنه وکړه چې په هغه کې د ټپيانو درملنه کيده. هغه د دې پېښې له يوه لس کلن ټپي ماشوم سره هم خبرې وکړې چې سخت سوځېدلی وو. کله چې ده ټول حالات وڅيړل هغه ته ثابتې شوه چې د بمباري شويو ټانکرونو په ځای کې گڼ شمېر ملکيان هم ټپيان شوي او ده ليدلي دي . جنرال مک کرسټل ونه ويل چې ملکيان په دغه پېښه کې وژل شوي دي .

د المان دفاع وزير فرانس يوزف يونگ سره له دې يو ځل بيا ، بيلد ورځپاڼې ، ته وويل، چې هېچ بې گناه ملکيان نه دي وژل شوي. کوم مالومات چې ماته تر اوسه رسيدلي دي د امریکايي ديوي جيب الوتکې بريد په ترڅ کې يواځې طالب ترهگر وژل شوي دي. ورسته بيا د پلټنې عملياتو په ترڅ کې زموږ سرتيرو باندي بيا بريد تر سره شواو هلته سوځيدلي وسلې زموږ لاس ته راغلي .

دومره ډير د سون توکي د ترهگرو په لاس کې

يونگ د المان په دولتي ټلويزيون کې وويل، د تېلو دغه دوه ټانکرونه چې طالبانو ټينټولي وو، په سيمه کې د جرمنانو يوه نژدې مرکز ته لوی گواښ و. له همدې امله موږ ته يو ثابت گواښ وه، که طالبانو ته دغه دوه ټانکر په لاس ورغلي وي. دا زموږ سرتيرو ته د يو لوی گواښ په مانا وه .

ديونگ نه دالمان پوځ لوی درستيز بناغلي کيرش هم لنگه وکړه. دومره ډير دسون توکي د ترهگرو په لاس کې يوه خطرناکې وسلې ده ، له همدې امله قوماندان مجبور وه چې عمليات وکړي .

په افغانستان کې د ناټو سرمشريزي له خوا ويل کيده چې هېچ څوک د يونگ له بېرني وينا څخه خوشخاله نه دي. د پېښې له څيړلو څخه مخکې کله چې سړی داسې ويناوې اوري حيران شي . د دفاع وزارت په وينا د جمعې په ورځ د المان وسلوال پوځ له ناټو څخه د هوايي بريد مرسته غوښتنه هغه مهال وکړه. کله چې طالبانو د تيلو دوه ټانکر وټينټول. تر څو پر د الماني سرتيرو د ځانمرگي بريد مخه ډب کړي. دغه هوايي بريد د امریکايي جيب الوتکې ترسره کړو. د الماني پوځ په وينا يواځې ۵۷ مخالفين وژل شوي دي. د کندوز والي زياتوي تر اوسه پلټنو بنوولي، چې په بريد کې ۷۲ ميره وژل شوي چې ۳۰ ميره په کې مخالفين تثبیت شوي دي .

اروپايي ملگرو ډيره خرابيښي ښکاره کړي ده

نور اروپايي هيوادونو هم سختو نيوکي کړي دي. د ايټاليا بهرنیو چارو وزير بناغلي فرانکو او د لوکزامبورگ بهرنیو چارو وزير جان اصلبورن په گډه سره وويل ، دغه عمل ته هېڅ اجازه نه وه چې ترسره شي . جان اصلبورن زياته وي، زه نه پوهېزمه چې څنگه په اسانه او زر پر خلکو باندي بمونه غورځول کيږي. که څه هم يوبي گناه ملکي سړی د قربانيانو په منځ کې وي . هو دا يو عمل وه چې هېڅ اجازه نه وه چې ترسره شي . د هسپانيه لومړي وزير بناغلي جو لويز غودرسگويز څپټيرو وويل ، دغه بريد په هېڅ ډول د منلو وړ نه دي .

د اروپايي اتحاديې د بهرنيو اړيکو کمیشنري بينیټا فیرورو والدنر د کندوز پېښه یو ستر ناورین و بللو او د هغې په هکله یې د فوري تحقیقاتو غوښتنه وکړه .

د پودسدم ښار لویه څارنوالې د پېښې په اړه له مسوول الماني قوماندان څخه پلټنې پیل کوي ، د پېښې په اړه مسوول لوی څارنوال هینرش یونکر وویل. دلته احتمالاً د قتل جرم ترسره شوي دي چې په هکله یو ابتدایي شک موجود دی .

د ایف دي پي گوند سیاستوال هوف وايي، زه هېڅ تصور نه شم کولې چې د هوايي برید په اړه پرېکړه یواځې هلته په سیمه کې شوی وي. مور مجبور یو سیاسي مسوولیت دلته په المان کې هم ونوموو.

افغان ولسمشر حامد کرزي وویل، نژدی ۹۰ کسان وژل شوي دي، چې د ولسي وگرو وژنه هېڅ د منلو وړ نه ده. د عمر خیل کلي قومي مشرانو تر ۱۵۰ بی گناه ملکيانو وژل کیدو خبر ور کړ. یو خبریال په سیمه کې ۶۰ تازه قبرونه گنلي دي .

د هیواد په دننه کې د سختو نیوکو لري دوام لري

د المان بهرنيو چارو وزیر فرانک والتر اشتاینمایر د پېښې په اړه د رنې پلټنې په څنګ کې وویل د ترهګرو پر وړاندې پرېکنده عمل باید وشي او ورسره ټولې هغه چارې ترسره شي چې په کې د بي گناه ملکيانو له قربانیو څخه ډډه وشي. د ایف دي پي گوند سیاستوال د المان افغانستان عملیاتو په اړه د یوې معقولې مناظرې غوښتنه وکړه. ځکه چې یوه جگړه روانه ده. د کین گوند مشر ښاغلي گيزي وویل ، د ملکيانو وژنه د المان پوځ په امر د ناتو هوايي برید په ترڅ کې په هېڅ ډول حقوقي دفاع ترې نه شي کیدای .

د شنو گوند مشر ترینین د میرمن چانصغر میرکل څخه وغوښتل، د افغانانو څخه د ټول ناتو ترن په نامه بڼه وغواړئ. دې په نیوکه کې وايي ، د میرمن میرکل حکومت د امریکې متحده ایالاتو څخه په نوې استراتیزي د ملکيانو ساتنه غوښتنه کړي وه ، دا حکومت به بیا د بمباریو غوښتنه څنګه کوي .

د یوانستیتوت له خوا یوه ټول پښتني د المان پوځ په اړه ترسره شوي ده، ډیر جرمنیان په هندوکش کې د دایمي پاتې کیدو مخالف دي . ۴۵ په سلو کې د فوري وتلو پلوي کوي او ۲۶ په سلو کې د یوه یا دوه کلونو په منځه کې د وتلو غوښتنه وکړه .

د المان پخواني چانصغر شخویدر د وتلو ستراتیژي غوښتنه وکړه

یوه ورځ ورسته د ناتو مرګوني هوايي برید څخه د شنبې په ورځ د المان پر پوځ بیا یو ځانمرګي برید ترسره شو. په دغه برید کې پنځه سرتیري او یو ژباړن ټپیان شول. دغه برید پنځه کیلومتره د کندوز شمال خوا ته ترسره شو. د افغانستان په سویل کې یو پولندي سرتیري ووژل شو او پنځه نور ټپیان شول، کله چې د دوی موټر لاندې یو بم وچاودید. دغه خبر په وارسا کې د دفاع وزارت له خوا هم تایید شو.

د المان پخواني چانصغر شخویدر وویل ، په افغانستان کې د المان ماموریت په راتلونکې پنځه کالونو کې باید خلاص شي. د نړیوالې سوله ساتو ځواکونو ماموریت باید ورو ورو پای ته ورسیري. سړی باید ښاغلي کرزي ته په ډاګه ووايي چې ته مجبور یې په راتلونکې پنځه کلونو کې په خپلو پښو ودریږي. تاسو نوره نه شوکولي چې په نورو باندې حساب وکړي .

په ۲۰۱۵ کال کې باید د نړیوالې ټولني خپل سرتیري له افغانستان څخه وباسي. شخویدر زیاته کړه مور ته د وتلو یو تاریخ په کار دی .

د بهرنيو چارو وزیر ښاغلي فرانک والتر اشتاینمایر په تیره اونۍ کې وویل ، دی په دې لټه کې دی چې د افغانستان څخه د نړیوالو سوله ساتو ځواکونو لپاره د وتلو یوموثق پلان طرحه کړي . دا طرحه به دلسگونو کالونو لپاره نه وي.

پای